

Ἐγὼ δὲ φροντίζω ἂν ἡ Ἀστρούλα εἶναι πλάσμα ἀπὸ τὴν ἰδεολογία, ἢ ἀπὸ τὴν πραγματολογία γεννημένο. Μοῦ φτάνει πὼς εἶναι ἀληθινή. Καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἂν εἶναι μιὰ γιὰ τὴν ἐπιστήμη, ἔμως εἶναι γιὰ τὴν τέχνη, λογῆς λογῆς. Τὸ περίεργον εἶναι, καὶ αὐτὸ μὲ κάνει νὰ βλέπω τὴν ἡρώδισσα τῶν «Ἀλυσίδων» σφραγισμένη μετ' ἐξωριστῆ σφραγίδα, ἢ διπλή τῆς ἔψη. Ἀπὸ τῆς μιᾶς ἔψη τῆς εἶναι ἡ χειραφετημένη, ἢ ἀντρογύναικα, ἢ νέα γυναίκα, τὸ θηλυκὸ τὸ μελλόμενο. Κάτι ξένο καὶ ἀσυνήθιστον καὶ εὐκολογλιότροπον στὸ ἀπίθανον καὶ καλοπρόσφερτον εὐκολες κοροϊδίας. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔψη τῆς εἶναι ἡ παλιὰ ἢ Εὐα, ἢ δυσκολοξεχώριστη γυναίκα, τὸ αἰώνιον τὸ θηλυκὸ, ἢ Ἀστρούλα πού εἶλε τῆς τὰ φεροίματα καὶ τὰ μεθύσια καὶ τὰ μιλήματα καὶ τὰ μαθήματα γιὰ τὴν ἰδέα καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴν εὐκρίνεια καὶ γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ μεγάλου τῆς φίλου, τοῦ μεγάλου τῆς ἀμαρτωλοῦ—ἐσχθὼ τῶρα τῶνομά του—χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ τὸ καταλαβαίνῃ δὲν εἶναι παρὰ «προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις». Ἡ Ἀστρούλα, ἀπλούστατα, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, πὺ βαθιὰ καὶ πὺ σωστά, παρὰ ξετρελλαμένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ φίλου τῆς τοῦ βουλευτῆ. Καὶ ὁ μπᾶτος πού δίνει τῆς ἄλλης γυναίκας, τῆς παλιᾶς, τῆς πρόστυχης, τῆς πονηρῆς, εἶναι, πὺ πολὺ ἀπὸ τὴν ἰδέα πού δικάζει, εἶναι τῆς ζήλιας ἢ ἐκδικήτρα ἢ ἐρμη. Ἡ Ἀστρούλα, πλάσμα τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς ἀπὸ τὰ πὺ ἀξία νὰ ζήσουν.

6

Αὐτὸ ποιητὴς, ἀπὸ τοὺς πὺ περίφημους ἀντιπρόσωπους τῆς φιλοσοφικώτερης ποιητικῆς τέχνης, ὁ Βινύ καὶ ἡ Ἀκερμαν, ὁ πρῶτος ἔστησε τὸ ἀγαλμα τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, πού θέλει νὰ διαμαρτυρηθῆ γιὰ τὴν ἀτιμία τῆς μοίρας, τὸ ἔστησε ἀπάνω στὸ βᾶθρον τῆς Σιωπῆς. Ἡ δευτέρη τὸ ἴδιο τάγαλμα τὸ πῆρε καὶ τοῦ ἔδωκε γιὰ βᾶθρον τὸ Σκούξιμο. Εἶπε ὁ Βινύ: «ἢ Σιωπῆ, μόνη μεγάλη. Ὅλα τὰλλα, τερτίπια τῶν ἀδύνατων». Εἶπε καὶ ἡ Ἀκερμαν: «Εἶναι ἱερὸ τὸ σκούξιμο τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς φρίκης. Τὴν ἔρριξα τῆς φωνῆ. Ἐσκουῆα. Ἦναι πᾶς πεθάνω!» Κάποια πλάσμα ἀπὸ τῆς δραματικῆς δοκιμῆς τῆς νέας μας τέχνης μοῦ θυμίσανε τῶρα τελευταία τὰ δύο τοῦτα βᾶθρα. Ἐτοῦτα σκούξουν. Ἐκεῖνα σωμαίνου. Ἦτοῦτα δὲ θὰ πῆ πὺς εἶλο δέρονται καὶ οὐδριάζουν. Ἦθ πῆ πὺς ἐκφράζουσι τὰ νοήματά τους, καὶ πὺς καὶ τὴν ἐνέργειά τους ἀκόμα τῆς δηλώνουσι ἐξόστου, περιστόλογα, ἀκράτητα, καὶ σὰ νὰ ρητορεύουσι, καὶ σὰ νὰ κατηχοῦν ἀκόμα. Ἐκεῖνα δὲ θὰ πῆ πὺς εἶναι πρόσωπα βουδᾶ, παντομίμας ἤρωες. Ἦθ πῆ πὺς μιλᾶνε μετρομένα, σιγαλά, με σδυμένα λόγια, κρυμμένα, κρατημένα, κομμένα, ὑπονοητικά. Τὰ πρόσωπα τοῦ πρῶτου εἶδους εἶναι σὰν τῆς Αἴνα τῆς «Ὁξώπορτα». (Ἀφίνω

κατὰ μέρος τὸ σκούξιμο τὸ ξαφνικὸ καὶ σπαραχτικὸ τῆς τελευταίας ὥρας, τὸ σκούξιμο τῆς «Φωτεινῆς Σάντρης» στὰν πᾶς νὰ σκοτωθῆ. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο πρᾶμα). Τὰ πρόσωπα τοῦ δευτέρου εἶδους εἶναι σὰν τὴν Ἰουλίαν στὸν «Ἀρχιτέχτονα Μάρθα» καὶ σὰν τὴν Αἰλὴ Ἀώρη τοῦ «Χελιδονίου». Ἀλήθεια, μετὰ τὸ «Χελιδόνι» τοῦ ὁ Παῦλος Νιρβάνας ζωγραφιστὰ χεροπιαστὰ τὴν ἔδειξε τὴν τραγικότητα τῆς ζωῆς σὲ εἶ, τι κρύβει ἐκεῖνη πὺς ἀμίλητον, πὺς μπερδεμένο, πὺς δυσκολοζωγράφιστον καὶ πὺς δυσκολόπιστον. Ὁ determinisme. Τὸ διορισμένο. Τὸ δρᾶμα τῆς Μοίρας, ἢ λαχτάρα τοῦ ἀσυνείδητου, ἢ ἁμορφία τῆς ἀβουλίας. Ἡ τραγωδία τῆς νεώτερης σκηνῆς. Καὶ ἄκουσα γιὰ τὸ «Χελιδόνι» καὶ λογοτέχνης πρῶτης γραμμῆς νὰ ἐκφράζονται μετὰ περιφρόνηση. Οἱ ἄλλοι οἱ συγκαταβατικώτεροι, μουρμουρίσανε: «Αὐτὰ δὲ στέκονται στὴ σκηνῆ». Μὰ τί στέκει λοιπὸν ἀπάνω στὴν περιφρονητικὴ τούτη σκηνῆ;

Ὁ ποιητὴς, καὶ στὸ τραγοῦδι, καὶ στὸ ρομάντο, καὶ στὸ δρᾶμα, καὶ ὁ πὺς πρωτότυπος, μεταφράζει. Καθὼς, πολλὰς φορές, μιὰ πιστὴ μετάφραση, μπερδεῖ νὰ εἶναι ἢ πὺς κακὴ μετάφραση, καὶ μιὰ μετάφραση λευτέρη νὰ εἶναι ἢ πὺς σωστὴ, ἀνάλογα καὶ στὴν Τέχνη. Πολλὰς φορές, γιὰ νὰ τὰ λὲς πὺς καλὰ, χρειάζεται νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὰ πρᾶγματα. Ἐπειτα ἔσο πὺς μεγάλος ὁ τυχνίτης, τόσο δυνατότερο τὸ ἐγὼ του. Ὅσο δυνατότερο τὸ ἐγὼ του, τόσο πολμηρότερ' ἀνακατόνεται στὰ πρᾶγματα καὶ τὰλλάζει, τόσο ἐντονότερα ξεμυτίζει στὰ πρᾶματα. Ἐργὸ πὺς ἔδειχνε πολλὸ σωστὰ τί συμβαίνει, θὰ κιντύνει νὰ μὴν εἶτανε παραπάνου ἀπὸ καλὸ ρεπορτάζ. Ἐπειτα, θαυμάζοντας τὸ ἔργο, θαυμάζουμε πρῶτα ἀπ' ἔλα, ὄχι τῆς ζωγραφιά τῆς ζωῆς, μὰ τὸ ζωγράφον τῆς.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις τοῦ «Σεράπιου» τῆς Ἀλεξάνδρειας, μετὰ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα. Πουλιέται στὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie --- Egypte) φρ. 5. Γιὰ τοὺς συνδρομητάδες τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμά» φρ. 3.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται στὰ γραφεῖα μας φρ. 2.

σοῦλα τὸ ἀριστερὸ τῆς χερὶ ἀπάνω στὸ πιάνο καὶ πάτησε μετὰ τὸ δάχτυλό τῆς μιὰ νότα. Θέ μου! γέμισε ὅλη ἡ κάμερα, βούηξε ἀπὸ τὸν ἀντίπαλόν, βαρῆς στὴν ἀρχὴ καὶ μαῦρος καὶ ἔπειτα ἀλάργαυσε, κορπιζόταν, ξεχυόταν, γαλάζιος τῶρα σὰν κα πνός, καὶ ἡ ψυχὴ τῆς φρενιασμένη ρήχτηκε πίσω του νὰ τὸνε κωνηγᾶ καὶ αὐτὸς ὅλο καὶ ἀλάργαυσε καὶ σκορποῦσε καὶ τῆς φαινότανε τῶρα σὰν τὸ ἀπόμακρον βουητὸ πού κάνουν οἱ βροντῆς οἱ ἀλαργαυεὶ τῆς νύχτῃ, ὅταν εἶναι χωρὶς τὸν Ὁρέστη καὶ οὐδραται...

— Ἐλα, ἄς τὰ παιχιδία τέτοια ὦρα καὶ γδύσου! Σὰν παιδάκι κανεῖς, κανημένη Χρυσούλα.

Πὺς γύρισε ἀπότομα ἡ ψυχούλα τῆς καὶ ἤθελε καὶ ἔπεσε σωρὸς σπασμένα κρῖνα μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Ὁρέστη! Ἦνα ἀναφυλλιτὸ τινάχτηκε καὶ ἀνέβηκε στὸ λαιμὸ τῆς καὶ ἐκρυψε μετὰ τὸ δύο τῆς τὰ χέρια τὸ πρόσωπον καὶ ἔσφιξε τὰ δόντια τῆς γιὰ νὰ μπορέσει νὰ βαστάξει τὸν ἀθάτταχτον κανημὸ.

Ὁ Ὁρέστης στράφηκε καὶ τὴν κῆταξε ἀγριεμένα καὶ ἔσφιξε τὸ χέρι του σπασμωδικὰ καὶ κάτι ἐτοιμαζότανε νὰ πεῖ. Καὶ ἡ Χρυσούλα γιὰ νὰ τὸν ἡσυχάσει χαμογέλασε τότε (λίς, καὶ ἔσφιξε τὰ χέρια τῆς αὐτὸ τὸ χαμόγελο).

— Σώπα... Σώπα... Νᾶ, γδύθηκα κιόλας!

Πέταξε γρήγορα γρήγορα τὸ κπέλι τῆς ἀπάνω στὸν καναπέ, μπῆκε στὴν κρεβατοκάμαρα καὶ σὲ δύο λεπτὰ βγήκε γδυμένη καὶ φοροῦσε τὴν τρικυκφυλλένια νυχτικιά τῆς μετὰ τῆς φαρδιᾶς ταντέλες καὶ εἶπε:

— Νᾶμα!

Καὶ ἀτλῶσε ὑψώνοντας τὰ μπράττα τῆς τὰ γυμνά, τὰ τορευτά, τὰ δύστυχα. Καὶ τὸ κορμῆ τῆς ὅλο ἔτρεμε, ἀπελπισμένο. (Τὸ χαμόγελο, πάντα τὸ ἴδιο χαμόγελο, ἔσφιξε τὰ χέρια τῆς). Ἐπὶ μεσόγυμνη, μικροῦτσικη, ὀλαμόναχη πού κανέναν δὲν τοῦς ἔβλεπε καὶ δὲν τοῦς ἄκουε, σὲ μικρὴ ὦρα πού καὶ ἂν ἄνοιγες τὸ παράθυρον καὶ φώναζες: Βοήθεια! κανέναν δὲ θὰ περνοῦσε στὸ δρόμον νὰ τρέξει νὰ σὲ σώσει, ἢ Χρυσούλα προχώρησε στὸν Ὁρέστη ἔνα βῆμα, ἀνυπεράσπιστη.

Τὸ κορμῆ τῆς τὸ σιταρομελάχρονον ἀργουκωνήθηκε τρεμάμενον—ἔτσι, ποιὸς δὲν τὰ εἶδε; ποιὸς δὲν τὰ εἶδε; ἀργουκωνιούνται καὶ τρέμουνε τὰ στάχια τὰ μεστωμένα σὰ δούνη αὐγὴν αὐγὴ τοῦς θεριστάδες νάρχουνται καὶ στὰ χέρια τους νὰ καθεται κουλουρικτῆ ἢ Μοῖρα καὶ νὰ λαμποκοπᾶ, σὰ δροπᾶν.

Κ' ἔπειτα, —ἔπειτα παραμέρισε λίγον ἀπὸ τὴν

Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα φρ. 5. — Γιὰ τῆς Ἐπαρχίας φρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. φρ. 10.

Γιὰ τῆς Ἐπαρχίας δεχόμεστε καὶ τρέμνες (2 φρ. τὴν τριμηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητῆς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴ του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλον 10

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖον μας στὴ διπλὴ τιμῆ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ἰπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηρόδρομου Ὁμόνοια), στὸ κιάσκον Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας, Γ. Κολάρου κα-Σακέτου (ἀντίκρου στὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημεριδῶν, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Βουλῆ Ὁπερέτας—Ψήφισε καὶ μὴ ἐρεῦνα—Ποδάρια κοί μυαλὸ—Ἡ προκήρυξις τοῦ Ἰδα—Τὰ λόγια τοῦ Ράλλη—Γιὰ τὸ Φερρόρο—Πέτρος Ζητουνιάτης.

ΚΑΙΡΟΣ νὰ τελώσῃ μιὰν ὦρ' ἀρχότερα ἢ κοινοβουλευτικὴ κωμωδία πού παίζεται ἀπ' τὴν περασμένη βδομάδα καὶ μᾶς χιλιοεξήκοντα στὰ μάτια τοῦ κόσμου. Οὐσιαστικὰ ἔχουμε Στρατοκρατία καὶ Διχτατορία σήμερον καὶ τυτικὰ ἔχουμε Σύνταγμα. Καὶ τὰ μασκαρεύουμε καὶ τὰ δυν. Καὶ τὴ Διχτατορία καὶ τὸ Σύνταγμα.

Ἐπινοεῖ νὰ φέροι ἡ Βουλῆ τὴ παλιὰ τῆς, νὰ πάρῃ τῆς κωλοεργίης τῆς, νὰ σκεφτῆ καὶ νὰ δουλέψῃ σοβαρὰ καὶ πατριωτικὰ πᾶ. Μὰ δὲν εἶπαμε καὶ νὰ τὴν ξαναγκάσουνε νὰ βουβαθῆ. Πρωτιμώτερον χίλιες φορές νὰ τὴν κλείναινε. Ὁταν κάποιος παληκαριστὸ αὐτό. Μὰ ἴται τῶρα πού γίνεται, νᾶναι ἀνοιχτῆ ἡ Βουλῆ καὶ νὰ τρέμει κάτω ἀπὸ ἕνα ἀόρατον ξεγυμνωμένο σπαθί, κατάντησε Βουλῆ, ὄχι λεύτερον Κράτους, μὰ Βουλῆ Ὁπερέτας καὶ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ μὴ τῶς τὴν ἀρπάξῃ ἀπὸ χέρια τοῦ ὁ συνθέτης τῆς «Εὐθυμῆς ἤρας» καὶ μᾶς τὴν καθίσει ἀπάνω στὴ σκηνῆ.

Πόσο νόστιμα, μὴ καὶ πόσο ἀληθινὰ, τῆς τύπαλε τὸ «Ἐνοστιανὸν» τῆς Πάτρας!

πῶρα καὶ τὸν ἀφῆκε νὰ περᾶσῃ καὶ ἔπειτα τὸν ἀκολούθησε ταπεινὴ καὶ ὑποταχτικὴ καὶ τὸ χαμόγελο ἔκλασε στὴν ἀκρὴ τῶν χειλῶν τῆς καὶ τὸ κορμὶ τῆς ἔρχισε πάλι νὰ τρεμοσβῆναι. Τὰ προσκεφάλια ἀπάνω στὸ κρεβάτι εἶτανε βαρῆ, σὰν πρᾶγματα πού πεθάνανε. Ἡ κάμερα τῆς φάνηκε μεγάλῃ ἀπόψε, ἀπέραντη, ἐρμη. Κοντοστάθηκε πάλι, ἀκούμπησε στὴ ράχι τοῦ καναπέ, ἔβλεπε τὰ χέρια τῆς ἀπάνω στὰ μάτια γιὰ νὰ μὴ βλέπει, καὶ τὰ χέρια τῆς τρέμανε καὶ πέσανε πάλι σὰ σπασμένα κλαδιά.

Σάλεψε. Πῆγε πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἤθελε νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Ἦν ἔβλεπε τὰ σπῆτικα ἀπέναντι πού κατοικουῦνε ἄνθρωποι, θὰ ἡσύχαζε. Καὶ τὴν ὦρα πού ἀνασῆκωνε τὰ χέρια νὰ τὸ ἀνοίξῃ, ἐνοῖωσε ἀποπίσω τῆς πὺς ὁ Ὁρέστης—τὴν κῆταζε— καὶ αὐτὴ σώπαζε πάλι καὶ ἔσφυσε.

(Ἀκολουθεῖ)